

בש"פ 2496/16 - מדינת ישראל נגד עלאא סאלחי

בבית המשפט העליון

בש"פ 2496/16

כבוד השופט צ' זילברטל
מדינת ישראל

לפני:
המבקשת:

נ ג ד

עלאא סאלחי

המשיב:

בקשה להארכת מעצר לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין
הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996

כ"א באדר ב התשע"ו (31.3.2016)

תאריך הישיבה:

עו"ד תומר סגלוביץ
עו"ד גיל פרידמן

בשם המבקשת:
בשם המשיב:

החלטה

בקשה להארכת מעצר לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים), בגדרה מבוקש להאריך את מעצרו של המשיב בתשעים ימים, החל מיום 8.4.2016 או עד למתן פסק ב-ת"פ 14991-07-15 בבית המשפט המחוזי בירושלים, לפי המוקדם.

רקע

1. על פי עובדות כתב האישום מיום 8.7.2015, בלילה שבין 9.5.2015-8.5.2015 התפתח עימות בין אחיו הקטן של המשיב (להלן: ב') לבין הקטין מ'. במהלך העימות נחתך ב' בפניו. מיד לאחר העימות חזר מ' לביתו, וסיפר לאביו (להלן: ע') אודות האירוע. בעקבות זאת, פנה ע' לגורמים שונים שדרכם יצר קשר עם משפחת המשיב על-מנת לתאם בין המשפחות פיוס ("הודנה"). מפגש לשם כך נקבע ליום המחרת. על אף זאת, באותו לילה, בשעה 00:30, יצא המשיב עם ב', אח נוסף (להלן: מוחמד), אביו של המשיב, ואחרים שזהותם אינה ידועה, לעבר ביתו של מ', כאשר ברשותו של מוחמד אקדח שהוסתר תחת חולצתו. בכתב האישום צוין כי המשיב ידע אודות האקדח. כשהגיעו לביתו של מ', המתין אביו של המשיב ברכב, בעוד המשיב, ב', מוחמד והאחרים ניגשו לביתו של מ'. ע' פתח את הדלת ומוחמד ביקש ממנו לקרוא ל-מ'. כאשר מ' יצא מהבית, הוא נשאל על-ידי מוחמד אם הוא זה שפגע ב-ב'. ב' סימן עם עיניו למוחמד שאכן מ' היה זה שפגע בו, ומיד לאחר מכן הוציא מוחמד את האקדח וירה לעבר רגליהם של מ' ושל ע' כשש יריות ממרחק של כשני מטר. ע' נפגע בכף רגלו מהקליע ונזקק לניתוח.

2. למשיב מיוחסת עבירה של חבלה בכוונה מחמירה לפי סעיף 329(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977. בד בבד עם הגשת כתב האישום, הוגשה בקשה למעצרו של המשיב עד תום ההליכים המשפטיים נגדו. בבקשה נטען כי קיימת תשתית ראייתית לכאורית לביצוע המעשים שיוחסו למשיב, ובכללן עדויות המתלוננים ועדויות עדי ראיה. עוד נטען כי נגד המשיב קמה עילת מעצר מכוח סעיף 21(א)(1)(ב) לחוק המעצרים. כמו כן, לאחר האירוע הנדון ברח המשיב, יחד עם מוחמד, למקום שאינו ידוע, וזאת על אף שידע שהוא מבוקש על-ידי המשטרה.

ביום 8.7.2015 נדחה הדיון בבקשת המעצר לבקשתו של בא-כוח המשיב, על-מנת שיוכל להשלים את העיון בחומרי החקירה. ביום 15.7.15 הסכים בא-כוח המשיב לקיומן של ראיות לכאורה ולקיומה של עילת מעצר. בא-כוח המשיב הסכים גם למעצרו עד תום ההליכים, וזאת בהעדר חלופת מעצר מתאימה שניתן להציע לבית המשפט. נוכח האמור, הורה בית המשפט על מעצרו של המשיב עד לתום ההליכים.

3. ביום 12.11.2015 הגיש בא-כוח המשיב בקשה לעיון חוזר במעצרו מאחר ונמצא חלופה למעצר, בבית הוריו של המשיב, בפיקוח הוריו וארוסתו. המבקשת לא התנגדה לכך. באותו יום הורה בית המשפט לשירות המבחן להגיש תסקיר מעצר בעניינו של המשיב.

ביום 26.11.2015 הגיש שירות המבחן תסקיר מעצר ובו צוין, כי להתרשמותו למשיב יכולת נמוכה לשמור על גבולות ונורמות חברתיות, ואולם מעצרו הממושך מהווה גורם הרתעה עבורו. על-יסוד האמור, העריך שירות המבחן כי הסיכון למעורבותו העתידית בעבירות אלימות הוא בינוני-גבוה. שירות המבחן העריך כי אין בחלופה המוצעת כדי לאיין את מסוכנותו של המשיב, ולרקע זאת לא המליץ על שחרור המשיב ממעצר. ביום 1.12.2015 דחה בית המשפט קמא בקשה נוספת לשחרורו של המשיב.

4. ביום 11.10.15 הורה בית המשפט קמא על איחוד משפטו של המשיב עם משפטו של אחיו מוחמד, שבינתיים נעצר והוגש נגדו כתב אישום בגין הפרשה הנדונה. עובדה זו תרמה להתמשכות ההליכים נגד המשיב.

5. ביום 18.2.2016 ביקש באת-כוח המשיב לקבוע מועדי הוכחות, ובמקביל להפנות את התיק לגישור. ביום 22.2.2016 הודיעה באת-כוח המבקשת שלנוכח אי-ההסכמות בין הצדדים, אין היא מוצאת מקום להפניית התיק לגישור. ביום 23.3.2016 קבע בית המשפט מועדי הוכחות ליום 14.7.2016 וליום 12.9.2016. לאחר מתן החלטה זו, הסכימו הצדדים להליך גישור, ובהתאם לכך היפנה בית משפט קמא את התיק לגישור (מועד הגישור נקבע ליום 3.5.2016).

6. המבקשת טוענת כי חומרת מעשיו של המשיב, וכן עברו הפלילי, מעידים על מסוכנותו. בעניין עברו הפלילי, צוין כי המשיב ביצע את העבירה המיוחסת לו פחות משנה לאחר שנגזר דינו למאסר בפועל בתיק אחר, אשר בגדרו המשיב הפר את מעצר הבית בו היה נתון. על כן, טוענת המבקשת שהמשיב אינו נרתע מהפרת חוק, דבר שמצדיק את המשך מעצרו עד תום ההליכים. המבקשת מוסיפה כי קיים חשש לשיבוש הליכי משפט בעניינו.

7. בטיעוניו לפני התמקד בא כוח המשיב בעוול שנגרם למרשו כתוצאה מהתמשכות ההליכים, הנובעת, בין היתר, מצירוף מוחמד להליך מספר חודשים לאחר שהחל. בינתיים הסתיים עניינו של אביו של המשיב, וגם זה של אחיו ב' מצוי בשלב סיום, וברור, כך נטען, שתקופת המעצר עד כה עולה על העונש שצפוי למשיב אם יורשע. המשיב נקלע לסיטואציה משפטית ואנושית מורכבת כתוצאה מכך שהוא מואשם עם אחיו מוחמד, כאשר התמשכות ההליך תלויה בין היתר גם במעמדו של מוחמד, הוא הנאשם העיקרי ומי שעברו מכביד במיוחד. נטען, כי חלקו של המשיב בפרשה אינו שונה באופן ממשי מחלקם של האב ושל האח ב'. לפיכך, נוכח חלוף הזמן והסיטואציה אליה נקלע המשיב, נטען כי ראוי לשחררו לביתו אף ללא קביעת תנאים מגבילים ומבלי להיזקק שוב לתסקיר מעצר. הסניגור אף ציין, כי נערכה סולחה בין המשפחות, וכי משפחת המתלוננים מתגוררת במרחק ממקום מגוריו של המשיב.

באשר להצהרתו בפני בית המשפט המחוזי כי יסכים להארכת מעצר המשיב (דיון מיום 28.1.2016, עמ' 9 לפרוטוקול), הצהרה שהמבקשת משום מה לא ביקשה להסתמך עליה, הסביר בא כוח המשיב, כי היא ניתנה בהסתמך על נתונים בדבר קצב התקדמות ההליך שבהמשך התבררו כלא ריאליים.

דיון והכרעה

8. נראה כי אכן המשיב נקלע למצב בעייתי. קצב המשפט והאפשרות לסיימו בהבנות עם המאשימה מושפעים במידה לא מבוטלת מעובדת צירפו של מוחמד כנאשם נוסף. בנוסף, אכן נטען לאפשרות (שאינה מחווה דעה לגבי מידת התכנותה) שאם יימשך מעצרו של המשיב יימצא שתקופת המעצר תעלה על העונש הראוי בהתחשב בחלקו בפרשה ובעונשים שנגזרו על אביו ועל אחיו ב'. עם זאת, ברי כי חלקו של המשיב חמור מזה של השניים. המשיב, בניגוד לאביו, הצטרף למוחמד ולא נותר ברכב, ואף נטען כי הוא ידע על הימצאות האקדח בידי מוחמד. לגבי ב', יש לזכור כי מדובר בקטין שנפצע בפניו בשלב הראשון של הפרשה. בנוסף, האח והאב הואשמו והורשעו אך בסיוע, בניגוד למשיב שמואשם בביצוע בצוותא חדא עם מוחמד. הוסף לכך את עברו המכביד של המשיב, אשר שוחרר ממאסר זמן לא רב לפני האירוע הנוכחי ואשר בעבר לא הקפיד על תנאי שחרור בהם היה נתון.

על רקע נתונים אלה, ובהתחשב בעמדת שרות המבחן ובקביעות בית המשפט בעניין האפשרות לשחרור המשיב בתנאים, איני סבור שיש מקום לשחרר את המשיב ללא כל תנאים מגבילים כפי שהתבקש.

באשר להתמשכות ההליך - נראה כי בשלבים הראשונים התעכב בירור האשמה לגופה בעיקרו של דבר נוכח צירוף ענייני של מוחמד להליך, מה שגרר אחריו גם חילופי ייצוג. עם זאת, תשובת המשיב לכתב האישום נמסרה רק ביום 30.11.2015, ומספר מועדים שנקבעו נדחו לבקשת בא כוח המשיב, כך שגם למשיב היתה "תרומה" מסוימת להתמשכות ההליך. ואולם, לבסוף נקבעו שני מועדי הוכחות בלבד, מרוחקים האחד מהשני, ביום 4.7.2016 וביום 12.9.2016, וכן מועד לישיבת גישור.

אם אכן מועדי ההוכחות הנ"ל ייוותרו על כנם, משמעות הדבר שבמהלך הארכה המתבקשת עתה לא יתקדם ההליך (למעט הגישור) ושבועות תיידרשנה שתי ארכות נוספות. אין זה מצב משביע רצון, בלשון המעטה, ויש להניח שהוא נובע מעומס על יומן בית המשפט. עם זאת, לא ניכר שניתן משקל לנוהל נשיא בית המשפט העליון בדבר שמיעה רצופה של הליכים פליליים ופער הזמנים בין שני המועדים שנקבעו מטריד (גם בהתחשב בפגרת הקיץ). לכאורה גם לא הוכנה תכנית משפט ולא ברור עם שני מועדי הוכחות יספיקו להשלמת שמיעת העדים וסיכומי הצדדים. במצב דברים זה יש לצפות כי עובר לבקשה הבאה להארכת המעצר, ככל שתידרש, ניתן יהיה להיווכח שננקטו צעדים לזרז את שמיעת המשפט או לייעל בדרך אחרת את ההליך.

לעת הזו איני רואה אפשרות לדחות את הבקשה ובכך להביא לשחרורו של המשיב ללא תנאים, כפי שהתבקש על ידי ההגנה.

כאמור, ככל שתוגש בקשה נוספת להארכת מעצר יהיה צורך לבחון שוב את קצב התקדמות ההליך.

אני מאריך את מעצר המשיב בתשעים ימים, החל מיום 8.4.2016 או עד למתן פסק דין ב-ת"פ 14991-07-15 בבית המשפט המחוזי בירושלים, לפי המוקדם.

ניתנה היום, כ"ד באדר ב' התשע"ו (3.4.2016).

ש ו פ ט